

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра французької французької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Голова Вченої ради
факультету іноземних мов
проф. Сулим В.Т.

“_29_”_серпня_ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ МОВИ (ФРАНЦУЗЬКОЇ)

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузі знань

03 Гуманітарні науки

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

035 Філологія

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціалізації

035.05 Романські мови та літератури (переклад включно)

освітньо-професійної програми

Французька мова та література

факультету

іноземних мов

(назва факультету)

**Кредитно-модульна система
організації навчального процесу**

2019 – 2020

Історія мови (французької). Програма навчальної дисципліни складена на основі *освітньо-професійної програми* «Французька мова та література» 2017 року.

Розробник:

доцент кафедри французької філології Фроляк М. П.

доцент кафедри французької філології Мандзак І. А.

(вчена ступінь, вчене звання, ім'я та ініціали автора (ів) програми)

Робоча програма затверджена на засіданні **кафедри французької філології**

Протокол № 1 від 29 серпня 2019 року.

Завідувач кафедри **французької філології** _____ /проф. Помірко Р.С./
(підпис)

Затверджено рішенням Вченої ради факультету іноземних мов.

Протокол №1 від 29 серпня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “ Історія мови (французької)”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки» <hr/> (шифр, назва)	Нормативна (за вибором студента)	
Модулів: 2	Спеціальність 035 «Філологія» <hr/> (шифр, назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 4	Спеціалізація 035.05 Романські мови та літератури (переклад включно):	2019-й	2020-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин: 90		5-й	
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: « бакалавр »	20 год.	- год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		12 год.	- год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	- год.
		ІНДЗ:	
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів з теоретичними основами курсу «Історія французької мови», з його особливостями; прищепити їм практичні навички самостійної роботи над матеріалами, в яких висвітлюються теми поетапного розвитку та становлення французької мови та її діалектів.

Завдання: ознайомитися з еволюцією французької мови торкаючись найважливіших питань та проблем фонетичного, синтаксичного, морфологічного та лексичного розвитку. Вміти відповісти, в загальних рисах, на питання: Що послужило причиною появи французької мови? Які етапи пройшла мова у своєму розвитку? Які тенденції розвитку спостерігаються на сучасному етапі?; збагатити свій словниковий багаж лексикою специфічного характеру, а також поглибити знання відповідної наукової термінології.

В результаті вивчення цього курсу студент повинен :

знати: основні періоди формування та розвитку французької мови, “зовнішню” історію французької мови, а саме соціолінгвістичні аспекти (економічні, політичні, історичні та культурні фактори) утворення та розвитку французької мови від народної латини до її сучасного стану; “внутрішню” історію французької мови, а саме процеси утворення та закономірності розвитку французької мови від народної латини до її сучасного стану.

вміти: пояснити утворення структури сучасної французької мови на всіх її етапах; дати історико-фонетичний аналіз розвитку форми на різних етапах історії французької мови; дати пояснення походження деяких фонетичних, граматичних, лексичних та орфографічних особливостей сучасної французької мови; користуватися спеціальною літературою з історії французької мови для науково-дослідницької роботи; уміти читати за допомогою спеціальних словників тексти написані старо-, середньо-, ранньофранцузькою мовою.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Передісторія французької мови.

Тема 1. Періодизація історія французької мови.

Тема 2. Кельтизація території Франції та романізація Галлії

Хронологія та шляхи кельтизації території Франції. Центральний та маргінальні ареали кельтизації території Франції. Джерела наших знань про галльську мову. Галльські сліди в топонімії. Наявність двох шарів кельтських запозичень у французькій мові. Зміни у фонетиці та морфології народної латини Галлії, які приписуються впливові кельтсько етнічного субстрату. Думки вчених про роль кельтського субстрату в процесі формування французької мови. Хронологія та шляхи завоювання Галлії римлянами та їх вплив а утворення мовних ареалів на території сучасної Франції. Фактори, які вплинули на утворення центрального та маргінальних ареали романізації. Умови проходження процесу романізації в Галлії. Падіння Римської імперії та його вплив на розвиток народної та класичної латини в Галлії.

Тема 3. Народна латина: Фонетичні та лексичні особливості. Германізація Галлії.

Народна латина як основа утворення французької мови. Різні інтерпретації поняття народної латини. Три етапи розвитку вокалізму латинської мови. Явища, якими характеризується розвиток консонантизму народної латини: стягнення гіатусів та синкопа некінцевих після наголошених голосних. Розвиток консонантизму народної латини. Іншомовні запозичення. Втрата слів класичної латини. Зміна значення слів класичної латини. Утворення нових слів. Хронологія та умови утворення германських держав в Галлії: етапи германізації. Фактори, які вплинули на ступені германізації різних областей Галлії. Центральний та маргінальні Ареали германізації Галлії. Умови, які відрізняють процес германізації від процесу романізації. Сфери проявлення германізації в Галлії. Германські сліди в топонімії та

антропонімії. Германські лексичні запозичення у французькій мові Зміни у фонетичній системі та граматичній структурі

Французької мови, які приписуються впливові германського суперстрату. Думки вчених про роль германського суперстрату в процесі формування французької мови.

Тема 4. Особливості синтаксису народної латини. Тенденція до спрощення та уніфікації флективно-синтетичної системи латинської мови і тенденція до заміни синтетичних форм аналітичними. Тенденція до спрощення структури фраз. Явища, якими характеризується розвиток синтаксису народної латини.

Змістовий модуль 2. Ранній період розвитку французької мови

Тема 5. Вокалізм та консонантизм галло-романської мови.

Подовження наголошених голосних та послаблення артикуляції ненаголошених голосних та їх випадання в більшості випадків як результат посилення наголосу. Стягнення слів як результат випадання ненаголошених голосних – одна з характерних відмінних рис французької в порівнянні з іншими романськими мовами. Умови, від яких залежить розвиток вокалізм галло-романської мови. Розвиток наголошених голосних: дифтонгізація, палаталізація, позиційно (обумовлені) зміни. Розвиток ненаголошеного вокалізму: синкопа постонічних та протонічних голосних

Фактори, які впливають на розвиток консонантизму галло-романської мови. Розвиток приголосних в слабкій позиції: африкатизація, палаталізація, йотизація, озвучення, оглушення, випадіння. Розвиток інтервокальних та кінцевих приголосних. Розвиток груп приголосних.

Тема 6. Соціолінгвістична ситуація у старофранцузький період.

Початок формування французького королівства (Верденська угода 843 р.). Поява першого тексту на французькій мові: Страсбургська присяга (842 р.). Встановлення феодалізму у Франції. Феодальне розділення території Франції. Діалектальне розчленування старофранцузької мови. Зміцнення королівської влади та початок об'єднання феодальної розділеної території Франції навколо королівських володінь (XII-XIII ст..ст.). Особливості формування загальнофранцузької писемно-літературної мови.

Тема 7. Синтаксис та лексика старофранцузької мови.

Особливості синтаксичної структури старофранцузької мови.

Порядок слів у старофранцузькій мові. Переважання паратаксисту рад гіпотаксистом, тобто переважання сурядності над підрядністю у сполученні речень.

Загальна характеристика лексики старофранцузької мови:

Споконвічний фонд латинського походження лексичні шари нелатинського походження та новоутворені слова в старофранцузькій мові. Семантика слів первісного словникового складу старофранцузької мови. Словотвір в старофранцузькій мові Суфіксальний словотвір. Продуктивні суфікси старофранцузької мови. Особливості суфіксального словотвору у старофранцузькій мові в порівнянні зі словотвором у сучасній французькій мові. Префіксальний словотвір. Продуктивні префікси старофранцузької мови. Типи словоскладення в старофранцузькій мові. Причини синонімічного багатства в старофранцузькій мові. Перші запозичення у старофранцузькій мові.

Тема 8. Розвиток фонетичної та граматичної системи старофранцузької мови. Ознайомлення з текстом “Serment de Strasbourg”, ознайомлення з уривком епічної поеми “La chanson de Roland”

Розвиток вокалізму старофранцузької мови: поява двох нових голосних ([œ/ø], [u]); редукція протонічного та пост тонічного е; тенденція до монофтонгізації дифтонгів і трифтонгів; перетворення [ē] в [a]; розвиток еі we. Розвиток консонантизму. Тенденція до спрощення груп приголосних (вокалізація; зникнення перед приголосними;

втрата африкат; делябіалізація палатальних приголосних.

Загальна характеристика структури старофранцузької мови.

Іменник. Типи відмін. *Прикметник.* Типи відмінювання. Фонетичні зміни, які призвели до появи деяких особливостей утворення жіночого роду прикметників у сучасній французькій мові. Ступені порівняння прикметників. Збереження синтетичних форм вираження ступенів порівняння деяких прикметників.

Артикль. Форми та функції означеного та неозначеного артиклів. Сфери вживання означеного та неозначеного артиклів у старофранцузькій мові. Особливості вживання артиклів у старофранцузькій мові в порівнянні з їх вживання у сучасній французькій мові.

Особові займенники. Етимологія особових займенників. Система відмінювання особових займенників. Фонетичні фактори утворення системи морфологічних категорій придієслівних (ненаголошених) та самостійних (наголошених) особових займенників. *Посесиви.*

Етимологія посесиву. Процес становлення системи посесиву старофранцузької мови.

Демонстративи. Етимологія демонстративів. Особливості становлення системи демонстративу старофранцузької мови. Особливості вживання демонстративів.

Відносні та питальні займенники. Етимологія відносних та питальних займенників. Уніфікація відносних та питальних займенників. Особливості вживання відносних та питальних займенників. Етимологія та вживання складного відносного займенника *lequel* та *dont*, *où*.

Неозначені займенники-детермінативів. Етимологія неозначених займенників-детермінативів. Наявність системи чергування форм у морфології старофранцузької мови.

Особливий розвиток приголосної основи. Різний розвиток голосної основи. Чергування приголосної та голосної основи в дієсловах та деяких іменниках. Поява двох типів особових займенників та посесив. Поява нової форми відносно-питального займенника середнього роду. Особливості розвитку теперішнього часу індикатива та суб'єктивна. Основні типи сильних та слабких перфектів. Особливості розвитку імперфекта. Розвиток особових закінчень часових форм. Основні форми інфінітивів. Основні типи сильних та слабких дієприкметників минулого часу. Дієприслівник теперішнього часу. Герундій.

Змістовий модуль 3. Середньофранцузький (XIV-XV ст.) та Ранньофранцузький (XVI ст.) періоди

Тема 9. Соціолінгвістична ситуація у середньофранцузький період, процес релатинізації французької мови.

Продовження процесу посилення та консолідації королівської влади за панування Філіпа IV Гарного та збільшення королівського домену (королівських володінь). Народження нової форми держави – станової монархії. Період політичної кризи та соціальної нестабільності, викликаний Столітньою. Війною (1337-1458). Відновлення процесу створення централізованої держави після Столітньої війни. Перетворення Франсійського діалекту в основу утворення загально-французької писемно-літературної мови. Проникнення французької мови у сферу інтелектуального життя та в адміністративні Структури.

Поява передвісників Відродження у Франції. Розширення перекладацької діяльності з латини на французьку мову та посилення впливу латини на всі рівні французької мови:

процес релатинізації французької мови. Перекладацька діяльність Ніколя Орема, П'єра Берсьюра, Жака Бушо, Рауля де Преля та Лорана Прем'єрфе. Початок утворення наукової та технічної термінології.

Зникнення слів середньовічної лексики. Заміна слів, усунених своїми синонімами з іншою основою або іншого утворення.

Утворення наукової термінології та абстрактної лексики за допомогою масових запозичень з класичної латини. Релатинізація словникового складу французької мови. Поява етимологічних дублетів та утворення двох шарів слів: народного та наукового походження.

Процес офранцузження

афіксів та слів класичної латини. Утворення нових слів за допомогою деривації та словоскладення. Запозичення з аргі, окситанської, італійської та германських мов.

Тема 10. Фонетична та граматична системи середньофранцузької мови.

Вокалізм. Заміна словесного наголосу старофранцузької мови ритмічним наголосом. Продовження стягнення дифтонгів та поява напівголосних [j], [ç], [w]. Випадання або ослаблення голосних в зйянні (гіяті). Випадання кінцевого *e*, який стоїть після голосної.. Поява історичної довготи. Обумовлена зміна відкритості *o* та *e*. *Консонантизм.* Випадання *s* в середині слова перед іншою приголосною. Випадання кінцевих приголосних. Встановлення системи зв'язування (*liaison*).

Зникнення двовідмінкової системи. Збереження називного відмінку в деяких іменниках. Перетворення флексії *s* в ознаку множини. Збереження відмінкової системи в особових займенниках. Поглиблення тенденції до аналітичного способу вираження граматичних значень (перетворення артикля в обов'язкову ознаку іменника; заміна форм неозначеного артиклів множини **uns / unes** формою **des**; поява партитивного артикля; дедалі частіше вживання займенника-підмета з дієсловом). Тенденція до спрощення та уніфікації форм. Уніфікація форм однини та множини іменників. Узагальнення флексії *e* б як головної ознаки жіночого роду всіх прикметників. Уніфікація форм однини та множини прикметників чоловічого роду. Уніфікація форм чоловічого та жіночого родів прикметників. Уніфікація форм присвійних займенників. Усунення чергування основи в дієсловах першої дієвідміни. Усунення чергування основи перфекту. Уніфікація форм імперфекту. Поступове установлення прямого порядку слів в реченні. Утворення питального звороту **est-ce que** для збереження прямого порядку слів в питальних реченнях. Дедалі частіше вживання другої частки заперечення. інтенсивний розвиток системи підрядних речень. Розвиток системи підрядних сполучників поява синтаксичних конструкцій під впливом синтаксису класичної латини. Усунення суб'юнктива з умовних речень.

Тема 11. Соціолінгвістична ситуація у Ранньофранцузький період, поява перших граматик французької мови та перші спроби реформи французької орфографії. Шляхи збагачення лексики ранньофранцузької мови.

Перетворення французького народу у французьку націю та станової монархії в абсолютну монархію. Формування придворної шляхти. Криза королівської влади та релігійні війни (1562-1596). Перетворення французької мови в державну мову: Ордонанс Віллер-Коттре (1539). Перетворення французької мови у мову викладання та наукових досліджень: її проникнення у вищу школу. Три проблеми перетворення французької мови в національну. Утворення двох течій у французькому Відродженні – елітарної та демократичної, і їх вплив на формування мовних течій.

Поява перших граматик французької мови та перші спроби нормування французької мови: початок формування граматичних вчень у Франції (Дж.Пальграв, Ж.Дюбуа, ЛуїМегре, Робер Етьєн, П. деЛя Раме, Анрі Етьєн). Думки Ф.Брюно про перші граматик французької мови.

Стан французької орфографії на початку XVI ст. Прийняття латинського алфавіту як одна з причин недосконалості французької орфографії. Три періоди у розвитку французької орфографії: період кліриків (IX-X ст.ст.), період Жонглерів (XI-XII ст. ст.) і період судейських писарів (XIII-XV ст. ст.). Розвиток книгодрукування у Франції і негайність уніфікації французької орфографії. Етимологічний принцип орфографії Жака Дюбуа. Фонетичний принцип Луї Мегре. Два противники фонетичного принципу орфографії: Жак Пелетьєдю Манта Гійом дез Отель.. Ультра революційний проект Онора Рамбо.

Книгодрукарі, як супротивники реформи орфографії. Причини невдачі спроб реформи французької орфографії.

Поява маніфесту “Захист та прославлення французької мови” (1549) Жоакіма дю Белле і проблема вдосконалення французької мови. Лінгвістичні погляди літературної групи Плеяди. Усвідомлення недосконалості французької мови прихильниками заміни латини рідною мовою у всіх сферах інтелектуальної діяльності. Розуміння членами Плеяди вдосконалення як збагачення мови. Шляхи збагачення французької мови, запропоновані маніфестом Плеяди.

Утворення французької термінології та абстрактних слів, викликане проникненням французької мови в різні сфери, де раніше панувала латина. Збагачення лексики з допомогою внутрішніх ресурсів французької мови: конверсія, афіксація, вживання діалектизмів, архаїзмів та професійних термінів.. Збагачення лексики шляхом запозичень. Латинізми. Грецизми. Італіанізми. Етапи проникнення італіанізмів у французьку мову та їх сфери функціонування. Германізми.

Тема 12. Фонетична та граматична системи ранньофранцузької мови. Ознайомлення з уривком "F.Rabelais. La vie très horrifique du grand Gargantua".

Загальна характеристика фонетичної системи ранньофранцузької мови. Дві причини уповільнення і майже припинення розвитку фонетичної системи французької мови.

Розвиток вокалізму.

Завершення стягнення дифтонгів та трифтонгів. Оніміння та випадання редукованого *e*. Завершення утворення системи носових голосних. Перерозподіл відкритого *e* в залежності від їх положення. Коливання у вимові [o] – [u] . Коливання [a] – [e] та

[e] - [a]. Встановлення опозиції *a* переднього / *a* заднього.

Розвиток консонантизму. Загальна характеристика розвитку консонантизму ранньофранцузької мови. Втрата придихового *h*.

Втрата палатальної плавної приголосної *ʎ*. Продовження випадання кінцевих приголосних. Продовження утворення системи зв'язування.

Загальна характеристика граматичної структури ранньофранцузької мови. Встановлення норм та розширення вживання артиклів. Зменшення випадків чергування основи форм іменників та прикметників та їх уніфікації. Дедалі частіше встановлення функціонального розрізнення між вживанням форм самостійних (наголошених) та придієслівних (ненаголошених) особових займенників. Встановлення нової системи функціональної опозиції посесивів та демонстративів

(детермінативи / займенник). Поширення вживання складних відносних займенників. Узагальнення закінчень *-s* та *-e* у першій особі однини дієслів. Поширення вставного *-t* у питальній формі діє слів. Змішування закінчень *passé simple* та *imparfait du subjonctif*. Уніфікація закінчень у першій та другій особах *présent du subjonctif*. Зникнення чергування голосної основи в дієсловах

Дві тенденції у розвитку синтаксичної структури ранньофранцузької мови: *внутрішня*, породжена поступовим переходом до аналітичної структури, та *зовнішня*, штучно створена намаганнями граматистів та письменників наблизити синтаксичну структуру французької мови до латинської, тобто до релатинізації французького синтаксису. Чітке просування по шляху закріплення прямого порядку слів у реченні. Поширення інфінітивних та дієприкметникових речень на зразок латинського синтаксису. Відмінності у вживанні інфінітивних речень між ранньофранцузької та сучасною мовами. Розвиток системи складнопідрядних речень та утворення нових складних сполучників.

Змістовий модуль 4. Новофранцузький період (XVII-XVIII ст.ст.)

Тема 13. Соціологічна ситуація, діяльність Французької Академії, аристократичний пуризм. Емпірична та філософська. течії у розвитку граматичної теорії

Встановлення Генріхом IV релігійної злагоди у Франції: Нантський едикт (1598). Боротьба Кардинала Ришельє за встановлення абсолютистської монархії у Франції. Апогей абсолютизму при Людовіку XIV та централізації країни. Завершення національного об'єднання шляхом приєднання нових провінцій: Русильон (1659), Артуа (1659), Фландрія (1659), Франш-Конте (1678), Ельзас (1678), Лотарингія (1766), Корсика (1768). Формування ідеології абсолютизму. Перетворення королівського двору в законодавця норм. Значення першої французької революції для ствердження мовних норм французької буржуазії. Проявлення політики "мовного ялобінізму" по відношенню до діалектів та мов етнічних меншин. Погляд на мову як на один з істотних елементів національності.

Проблема нормування французької літературної мови. Погляди Малерба на розвиток французької літературної мови.

Зародження напрямку пуризму в писемно-літературній мові. Опозиція теоріям пуристів (Антуан Ф'юрет'єр). Діяльність французької Академії в галузі нормування французької мови. Розробка Клодом Вожла теоретичних засад нормування французької загальнолітературної мови (*bon usage*)

Дві тенденції в пуризмі: до встановлення в писемно-літературній мові “благородного стилю” та до “аристократичного пуризму”. Салон маркизи де Рамбуйє та “преціозний” стиль.

Два напрями у розвитку граматичної теорії: емпіричний та філософський. Вплив раціоналістичної філософії Рене Декарта (картезіанство) на подальший розвиток мовних теорій у Франції та поява “Граматика Пор-Рояля” Лансло та Арно. Криза абсолютизму і соціально-політичний та ідеологічний рух Просвітництва. Подальший розвиток мовних теорій в XVIII ст.: перетворення мови творів письменників-класиків в зразок для наслідування та зростаючий вплив раціоналістичної грамматики. Видання французької енциклопедії та її роль у розвитку лексики французької літературної мови. Зростаючий вплив прихильників “неології”.

Тема 14. Фонетична та лексична системи новофранцузької мови.

Вокалізм. Завершення процесу монофтонгізації **eo > o**. Завершення розвитку звукосполучення [we]. Продовження випадання редукованого **e**. Стабілізація вагання у вимові ненаголошених початкових [o] та [u]. Деназалізація голосних перед вимовленими носовими приголосними. Процес встановлення системи відкритості / закритості у залежності від їх положення у слові. Встановлення кількісно-часової опозиції.

Консонантизм. Стабілізація випадання кінцевих приголосних **-p, -t, -s**. Відновлення зниклих кінцевих приголосних **f, -c, -l, -r**. Перехід рокотистого **r** в картавий. Закріплення переходу м'якого (палаталізованого) [ʁ] у йот. Тенденція до зникнення приголосного зв'язування (*liaison consonantique*).

Особливості розвитку лексики новофранцузької мови в XVII ст. Основне завдання: очищення від непотрібних неологізмів та архаїзмів, а також стабілізація лексики. Єдине джерело незначного збагачення лексики виключно за рахунок словотвору суфіксального та префіксального, словоскладання та конверсії. Зменшення обмеження словникового складу у XVIII ст. під тиском наукового та технічного прогресу. Роль Французької Енциклопедії у розвитку словникового складу французької писемно-літературної мови. Вироблення Французькою Академією поділу на три основні літературні стилі: високий або величний стиль для поезії та трагедії, посередній стиль для прозових творів (романи, повісті, і т.д.) та простий або бурлескний для комедії. Інтенсивне розроблення наукової, технічної, філософської, соціальної та політичної лексики під впливом розвитку науково-технічного прогресу та політичного життя країни. Початок англоманії та проникнення англіцизмів у французьку мову.

Тема 15. Морфологія та синтаксис новофранцузької мови

Остаточне перетворення артикля в єдину ознаку роду та числа іменників. Утрата іменником зовнішніх ознак роду та числа. Формування нової системи утворення жіночого роду прикметників. Закріплення, за деякими винятками, сучасної системи вживання займенників та детермінативів. Завершення формування сучасної морфологічної системи французького дієслова.

Продовження процесу закріплення прямого порядку слів: тенденція до суміжного розміщення залежних речень; унормування розташування синтаксичних; поява мовних зворотів, які сприяють збереженню прямого порядку слів. Вплив раціоналізму на структуру фрази. Відкидання конструкцій, які обважнюють фразу (*proposition participe absolu accusativus cum infinitivo*) у вироблення французької фрази за законами логіки.

Тема 16. Зміни у лексичній та фонетичній системі мови, зумовлені великою французькою революцією

Зміни вимови голосних. Поява нового лексичного пласту. Реформа календаря. Реформа систем мір та ваги. Особливості розвитку освіти та вивчення французької мови в період революції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Передісторія французької мови.												
Тема 1. Періодизація історія французької мови.	4	2				2						
Тема 2. Кельтизація території Франції та романізація Галлії.												
Тема 3. Народна латина: Фонетичні та лексичні особливості. Германізація Галлії.	9	4	1			4						
Тема 4. Особливості синтаксису народної латини.	5		1			4						
Разом – зм. модуль 1	18	6	2			10						
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Ранній період розвитку французької мови												
Тема 5. Вокалізм та консонантизм галло-романської мови.	7	2	1			4						
Тема 6. Соціолінгвістична ситуація у старофранцузький період.	4	2				2						
Тема 7. Синтаксис та лексика старофранцузької мови.	7	2	1			4						
Тема 8. Розвиток фонетичної та граматичної системи старофранцузької мови. Ознайомлення з текстом “Serment de Strasbourg”, ознайомлення з уривком епічної поеми “La chanson de Roland”	6		2			4						
Разом – зм. модуль 2	24	6	4			14						
Змістовий модуль 3. Середньофранцузький (XIV-XV ст.) та Ранньофранцузький (XVI ст.) періоди												

Тема 9. Соціолінгвістична ситуація у середньо-французький період, процес релатинізації. Лексика середньо-французької мови.	7	2				5						
Тема 10. Фонетична та граматична системи середньофранцузької мови.	7		2			5						
Тема 11. Соціолінгвістична ситуація у Ранньофранцузький період, поява перших граматик французької мови та перші спроби реформи французької орфографії. Шляхи збагачення лексики ранньофранцузької мови.	6	2				4						
Тема 12. Фонетична та граматична системи ранньофранцузької мови. Ознайомлення з уривком "F.Rabelais. La vie très horri-fique du grand Gargantua"	7		2			5						
Разом – зм. модуль 3	27	4	4			19						
Змістовий модуль 4. Новофранцузький період (XVII-XVIII ст.ст.)												
Тема 13. Соціологічна ситуація, діяльність Французької Академії, аристократичний пуризм. Емпірична та філософська. течії у розвитку граматичної теорії	6	2				4						
Тема 14. Фонетична та лексична системи новофранцузької мови.	6	2				4						
Тема 15. Морфологія та синтаксис новофранцузької мови	5		1			4						
Тема 16. Зміни у лексичній та фонетичній системі	4		1			3						

мови, зумовлені великою французькою революцією.												
Разом – зм. модуль 4	21	4	2			15						
Усього годин	90	20	12			58						
Курсова робота												

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 3. Народна латина: Фонетичні та лексичні особливості. Германізація Галлії.	1
2	Тема 4. Особливості синтаксису народної латини.	1
3	Тема 5. Вокалізм та консонантизм галло-романської мови	1
4	Тема 7. Синтаксис та лексика старофранцузької мови.	1
5	Тема 8. Розвиток фонетичної та граматичної системи старофранцузької мови. Ознайомлення з текстом “Serment de Strasbourg”, ознайомлення з уривком епічної поеми “La chanson de Roland”	2
6	Тема 10. Фонетична та граматична системи середньофранцузької мови.	2
7	Тема 12. Фонетична та граматична системи ранньофранцузької мови. Ознайомлення з уривком “F.Rabelais. La vie très horri-fique du grand Gargantua”	2
8	Тема 15. Морфологія та синтаксис новофранцузької мови	1
9	Тема 16. Зміни у лексичній та фонетичній системі мови, зумовлені великою французькою революцією.	1
	Всього	12

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Робота зі спеціальними словниками.	8
2	Вивчення лексики старофранцузької мови	8
3	Особливості лексики народної латини.	8
4	Синтаксис середньофранцузької мови.	8
5	Лексика середньофранцузької мови.	8
6	Шляхи збагачення лексики ранньофранцузької мови.	9
7	Особливості розвитку лексики новофранцузької мови.	9
	Разом	58

7. Методи контролю

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента здійснюється в національній 4-бальній системі (“5”, “4”, “3”, “2”). Критерії такого оцінювання подані в таблиці далі (1 – № п/п; 2 – види навчальної діяльності; 3 – оцінка; 4 – критерії оцінки).

1	2	3	4
1.	Аудиторна робота	5	<i>Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання і читання):</i> рівень розуміння мовлення – 90-100%. <i>Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння та письмо):</i> повна відповідність висловлювання темі; логічна побудова мовлення; та розкриття теми; вживаність різноманітних мовних засобів, відповідність обсягу висловлювання вимогам програми. <i>Переклад:</i> адекватний усний та письмовий переклад на рівні речення і тексту. <i>Володіння фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом курсу в повному обсязі (90-100%).</i>
		4	<i>Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання і читання):</i> рівень розуміння мовлення – 75-89%. <i>Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння та письмо):</i> повна відповідність висловлювання темі; логічна побудова мовлення; та розкриття теми; вживаність різноманітних мовних засобів, дещо менший обсяг висловлювання. <i>Переклад:</i> адекватний усний та письмовий переклад на рівні речення і тексту. <i>Володіння фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом курсу в повному обсязі 75-89%; наявність мовних помилок (3-5 на 1,5-2 ст. у писемному та 3-5 в усному мовленні.</i>
		3	<i>Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання і читання):</i> рівень розуміння мовлення – 50-74%. <i>Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння та письмо):</i> відповідність висловлювання темі та логічна побудова висловлювання, але неповне розкриття теми й вживаність одноманітних мовних засобів, мінімально достатній обсяг висловлювання вимогам програми. Темп мовлення та швидкість реакцій сповільнені. <i>Переклад:</i> некоректне вживання лексико-граматичних і фонетичних одиниць та структур, неповна відповідність змісту вихідного тексту і його перекладу. <i>Володіння фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом курсу в повному обсязі 50-74%; наявність мовних помилок.</i>
		2	<i>Рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання і читання):</i> рівень розуміння мовлення – нижче 50%. <i>Продуктивні види мовленнєвої діяльності (говоріння та письмо):</i> неповна відповідність висловлювання темі; відсутність логічності в побудові мовлення; нерозкриття теми; обмеженість уживаності мовних засобів, обсяг висловлювання недостатній. <i>Переклад:</i> неадекватність перекладу й невідповідність вихідного тексту і його перекладу. Темп мовлення та швидкість реакції сповільнені. <i>Володіння фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом курсу в обсязі нижче 50%; наявність значної кількості мовних помилок.</i>
2.	Самостійна робота студента	5	90-100% виконаних робіт
		4	75-89% виконаних робіт
		3	50-74% виконаних робіт
		2	Менше 50% виконаних робіт

3	Модульна контрольна робота	5	90-100% виконання усіх розділів модульної контрольної роботи
		4	75-89% виконання усіх розділів модульної контрольної роботи
		3	50-74% виконання усіх розділів модульної контрольної роботи
		2	Менше 50% виконання усіх розділів модульної контрольної роботи

8. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для заліку)

Поточне тестування та самостійна робота													Сума
Змістовий модуль №1							Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	100
7	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8	9	9	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для екзамену)

Поточне тестування та самостійна робота																		Підсумковий тест (екзамен)	Сума				
Змістовий модуль 1												Змістовий модуль 2											
T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	50	100			
1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3			3		
4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2			3		
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4				

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Приклад розподілу балів, які отримують студенти за виконання курсової роботи (проекту)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до ____	до ____	до ____	100

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в	Оцінка		За національною шкалою
----------	--------	--	------------------------

балах	ECTS	Визначення	Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквиумів чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

9. Методичне забезпечення

1. Катагощина Н.А., Гурычева М.С., Аллендорф К.А.. История французского языка. – М.:Высш. шк., 1976 (кафедральна бібліотека, університетська бібліотека)
2. М.К.Сабанаева. Хрестоматия по французской литературе XVI века – Ленинград: Просвещение, 1974. (кафедральна бібліотека, університетська бібліотека)
3. Скрелина Л.М. История французского языка. – М.: Высш. шк., 1972. (на франц. мові) (кафедральна бібліотека, університетська бібліотека)
4. Шигаревская Н.А. История французского языка. – М.: Просвещение, 1973 (на франц. мові) (кафедральна бібліотека, університетська бібліотека)
5. Шигаревская Н.А. Хрестоматия по истории французского языка (на французском языке). – Ленинград: Просвещение, 1975.

10. Рекомендована література

БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

1. J. Chaurand , Histoire de la langue française. - Presses Universitaires de France, « Que sais-je ? », 2006.
2. Marchello-Nizia Chr. La langue française aux XIVE et XVe siècles. – Armand Colin, 2005.
3. Picoche J., Marchello-Nizia Chr. Histoire de la langue française. - Nathan , 2001.
4. Tritten J.-L. Histoire de la langue française. – Ellipses, 1997.
5. Rey A., Siouffi G., Duval F., Mille ans de langue française. - Perrin, 2007.
6. Stépanova O.M. Histoire de la langue française. Textes d'étude. –М., 1975
7. Thomasset C., Ueltschi K., Pour lire l'ancien français .- Arman Colin, 2007.
8. Кагановська О.М. Філоненко Н.Г. Історія французької мови. Навчальний посібник. – К.: КНЛУ, 2003.

9. Сидельникова Л.В. Кагановська О.М. Практикум з історії французької мови. Навчальний посібник. –К.: КНЛУ. 2004.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Гак В.Г. Введение во французскую филологию. – М.: Просвещение, 1986.
3. Гурычева М.С. Народная латынь. – М.: Изд-во на иностр. яз., 1959.
4. Корлэтяну Р.Г. Исследование народной латыни и ее отношение с романскими языками. – М.: Наука, 1974.
5. Borodina M. Morphologie historique du français. Москва: Просвещение, 1965.
6. Borodina M. Phonétique historique du français. Ленинград: Просвещение, 1961.
7. Chigarevskaia N. Précis de l'histoire de la langue française. Ленинград: Просвещение, 1964.
8. Хрестоматия по истории французского литературного языка 16 века. Сост.: В.А. Паутынская. М.: Высшая школа, 1981.

ІНТЕРНЕТ РЕСУРС

1. Електронний ресурс бібліотеки Gallica

<https://gallica.bnf.fr/services/engine/search/sru?operation=searchRetrieve&version=1.2&query=%28dc.title%20all%20%22Histoire%20de%20la%20langue%20française%2C%20des%20origines%22%29&keywords=Histoire%20de%20la%20langue%20française,%20des%20origines&suggest=1>

2. Наукові публікації опубліковані на порталі persée.fr

<https://www.persee.fr/search?l=fr&ta=article&q=histoire+de+la+langue+française+>